

2
(188)
понеділок
23 лютого
2009

сесія

Зимова сесія 2008/2009: результати й висновки

Перевірка знань, умінь і навичок є важливою складовою частиною процесу навчання. Визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу, оцінка їх знань і умінь – необхідна сторона навчального процесу, яка утворює внутрішній зміст кожної його ланки.

Розглядаючи процес перевірки знань, зауважимо, що на неї покладено декілька функцій, а саме:

- контролююча, яка полягає у виявленні стану знань та умінь студентів;
- навчаюча, яка сприяє удосконаленню знань і умінь, їх систематизації;
- діагностична, дає змогу одержати інформацію про помилки, недоліки і прогалини в знаннях та вміннях студентів;
- розвиваюча, яка полягає в стимулюванні пізнавальної активності студентів;
- виховна, яка полягає у вихованні відповідального ставлення до навчання.

Зазначені функції перевірки підкреслюють її роль і значення в процесі навчання. Тому традиційний аналіз результатів сесії є важливим – особливо, якщо він є неформальним. Давайте подивимось на основні показники нашої з вами роботи в останньому семестрі. Перш за все це показники абсолютної та якісної успішності.

За результатами сесії абсолютна успішність по університету становить 87,3%. Найвищі показники абсолютної успішності – 95,6% (ветеринарний факультет, якість – 48,4%), 94,2% (біолого-технологічний факультет, якість – 56,5%), 90,2% (факультет харчових технологій, якість – 58,1%).

Відповідно, середній бал найвищий на біолого-технологічному факультеті – 3,96, а найнижчий на факультеті менеджменту та інженерно-технологічному – 3,6 (що традиційно в порівнянні з останніми роками).

Якщо прослідкувати успішність в розрізі курсів, то ми матимемо достатньо закономірні результати: і якість, і середній бал найнижчі на першому курсі, хоча, порівняно з останніми роками, різниця між показниками молодших і старших курсів не така різка. З різних причин (в основному, це хвороба під час залікового тижня або ж самої сесії) продовжено сесію 61 (1,4%) студентам.

Всього за результатами сесії відраховано 145 (а з початку семестру - 219) студентів.

Можна говорити також про динаміку накопичення балів у семестрі під час атестації та складання модулів. Реальністю є те, якщо судити по виставленій сумі балів, що основна маса студентів ввійшла в ритм

навчання лише у другій половині семестру. Швидше всього – це комплексний показник, що характеризує обидві сторони учасників навчального процесу: як студентів, які, особливо на початку семестру, зазвичай аморфні, так і викладачів, які не змогли організувати навчальну діяльність студентів через систему індивідуальних завдань та самостійної роботи, маючи ледь не 100% забезпеченість студентів навчально-методичними комплексами. Тобто для відносно ефективної роботи потрібний значний період так званого "розгону". Успішність, кількість набраних за модулі балів і т.п. – усе це не дуже актуальне для студентів. При цьому

закінчення стор. 2

свято

Шановні жінки!

З ледь відчутним весняним подихом приходить до нас чудове жіноче свято – 8 Березня. Цей день несе у світ ніжність і красу. Адже усе найдорожче, що є у нашому житті – щастя, радість, надія, кохання – пов'язане з жінкою.

Жінка багато в чому схожа на весну: лагідність, емоційність, веселою насиченістю почуттів. І саме завдяки жінкам, їх любові і доброті, чоловіки долають негаразди, не втрачають надії і вірять у краще. Адже тепло і ласка серця коханої, дружини, матері, її ніжна усмішка долають усі прикраси нашого буття.

Без вас, дорогі жінки, не було б стільки світла,

любові і тепла. Ви наповнюєте будні яскравими фарбами, спонукаєте до шляхетних вчинків і добрих справ.

Від імені всього чоловічого колективу SNAU вітаю вас з весняним святом 8 березня. Особливо хочу підкреслити, що з тією роботою, яку виконують у нашому університеті жінки, далеко не завжди гідно впорається сильний і досвідчений чоловік. Ви постійно там, де потрібно відчувати найтонші нюанси поставлених питань, чітко реагувати на найменші прояви некоректності, відповідально ставитися до розв'язування проблем.

Бажаю вам міцного здоров'я, нев'янучої молодос-

ті на багато весен, кохання й гармонії! Щоб у ваших ніжних душах розквітала весна, у ваших родинах були лад, тепло й затишок.

Нехай прекрасні почуття зігрівають ваші серця і дарують окрилення для нових успіхів у роботі, якій ви присвятили свої знання і таланти, а ваші кохані й близькі чоловіки піклуються про вас цілий рік, а не тільки в цей день. Залишайтеся завжди такими ж неповторними, прекрасними та загадковими!

3 повагою
Володимир Ладика,
ректор SNAU

міжнародне співробітництво

Навчання за кордоном – це реальність

Хто не мріяв навчатися за кордоном? Кому б не хотілося познайомитися із закордонним студентським життям, побачити багато цікавого та нового, а головне, – отримати освіту та диплом європейського зразка?

Давно відомо, що для студентів SNAU навчання за кордоном – це давно вже не мрія, а реальність. З 2002 року в Сумському НАУ спільно з німецьким університетом прикладних наук Вайєнштефан була започаткована **магістерська програма «Адміністративний менеджмент» (Master of Business Administration in Agriculture-MBA)**. Ректор Сумського НАУ професор Володимир Іванович Ладика і голова сенату університету Вайєнштефан, професор Герберт Штрібель підписали оновлену угоду про співробітництво, яка передбачає спільне ведення в обох університетах-партнерах

магістерського курсу "Адміністративний менеджмент" та право отримання студентами подвійних дипломів, тобто диплому європейського зразка від університету Вайєнштефан та українського зразка від Сумського НАУ. Одним словом, навчання у Німеччині та одержання магістерського диплому європейського зразка студентами SNAU – це реальність.

Як розповідають наші студенти, котрі навчалися в університеті прикладних наук Вайєнштефан, підхід до навчання у Німеччині багато в чому відрізняється

закінчення стор. 3

свято

23 лютого – День захисника Вітчизни

Якщо ви й досі вважаєте, що 23 лютого – це свято тільки військовослужбовців, то ви глибоко помиляєтесь!

23 лютого – це День Захисника Вітчизни. І кожен чоловік, будь він офіцером або програмістом, бізнесменом чи мільйонером, викладачем або фермером – перш за все є Захисником. Взагалі це свято вже давно сприймається як День чоловіків. А що ж: у жінок є своє свято – 8 березня, то хіба ж у чоловіків не повинно бути? У цей день жінки дарують чоловікам подарунки і кажуть все, що про них думають. Звичайно, кожному приємно ще раз почути про себе, який же він гарний чоловік, батько, дідуся, друг, шеф, підлеглий чи просто колега.

Отже, шановні представники сильної половини людства, дозвольте привітати вас зі святом і побажати, щоб не тільки у цей день, а й завжди в очах жінок ви бачили захоплення, щоб вдавалося все задумане й заплановане,

щоб здоров'я, витримка і впевненість у собі не полишали вас протягом усього року!

У лютому святкують ювілей:

1 лютого – **Федоренко Марія Василівна**, прибиральниця навчального корпусу №2;
5 лютого – **Пашкова Тетяна Сергіївна**, викладач кафедри іноземних мов;
7 лютого – **Гапченко Валентин Іванович**, водій МТП;
8 лютого – **Деменко Віктор Михайлович**, доцент кафедри захисту рослин, а також **Гузь Оксана Іванівна**, інженер навчального відділу;
10 лютого – **Дермельова Валентина Миколаївна**, прибиральниця теплового господарства;
11 лютого – **Ткаченко Любов Іванівна**, провідний бібліотекар наукової бібліотеки;
12 лютого – **Скляр Вікторія Григорівна**, завідувач кафедри ботаніки та фізіології с.-г. рослин;
14 лютого – **Шарганов Володимир Миколайович**, доцент кафедри розведення та селекції тварин;
15 лютого – **Демьяненко Ольга Василівна**, товарознавець матеріально-технічного відділу;
17 лютого – **Ткаченко Олена Борисівна**, викладач кафедри іноземних мов;
19 лютого – **Павлов Олексій Павлович**, доцент кафедри будівельного виробництва;
20 лютого – **Леоненко Ольга Григорівна**, старший лаборант кафедри епізоотології, а також **Стоволос Надія Борисівна**, старший викладач кафедри менеджменту в галузях АПК;
21 лютого – **Байдак Людмила Іванівна**, старший викладач кафедри іноземних мов;
22 лютого – **Гец Юлія Валеріївна**, фахівець 1 категорії приймальної комісії;
25 лютого – **Татарінова Валентина Іванівна**, завідувач кафедри захисту рослин, а також **Чекан Олександр Миколайович**, доцент кафедри акушерства;
26 лютого – **Пилипенко Наталя Вікторівна**, прибиральниця навчального корпусу №2.

Вітаємо наших шановних ювілярів, а також всіх співробітників СНАУ, хто святкує свій день народження у лютому, бажаємо їм міцного здоров'я, бадьорості, успіхів та сонячного настрою!

газета

**Вісник
Сумського національного
аграрного університету**

заснована у 1991 році.
Мова видання - українська.
Реєстраційне свідоцтво СМ №376/35-пр
від 22 лютого 2007 р.
Редактор: А.Самсоненко
Комп'ютерний набір: О.Мовчан
Верстка: С.Чернойван
м.Суми, вул.Кірова 160 каб.
221 головний корпус
http://www.sau.sumy.ua
Газету набрано і зверстано в
інформаційно-видавничому центрі СНАУ

Тираж - 2000 примірників.
Замовлення № від

Зимова сесія 2008/2009: результати й висновки

закінчення. початок стор. 1

заліковий тиждень і підсумкове тестування було проведене у стислі терміни при досить жорсткій організації. У результаті часу на те, щоб "тягнути" певну категорію студентів, не було, і деканати отримали досить об'ємні списки студентів, які не склали сесію.

У цьому році не лише навчальною частиною, але й представниками ректорату регулярно проводились перевірки дотримання графіку та документального супроводження екзаменів з однією лише метою – максимально забезпечити дисципліну і порядок під час сесії, як того вимагає чинне освітнє законодавство. Приємно відмітити розуміння переважної більшості викладачів, які організовано провели свої екзамени, та деканів, які цікавилися ходом сесії (до речі, і повинні це робити, як і завідувачі кафедр). Суттєвих порушень в ході екзаменаційної сесії ні в результаті перевірок, ні за інформацією деканів та самих студентів, не виявлено.

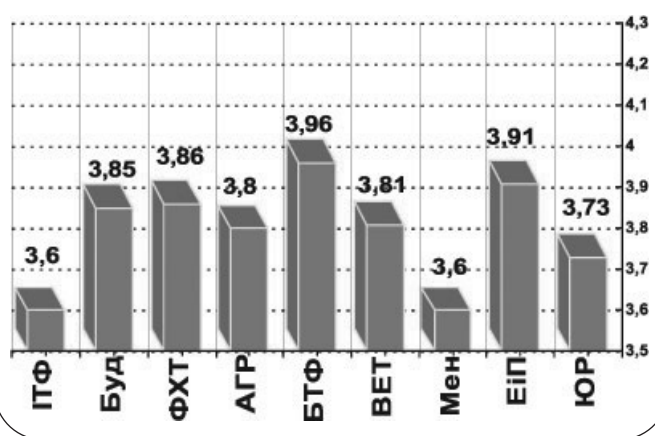
Підсумовуючи наші проблеми,

можна хоча б умовно розділити їх на дві категорії: об'єктивні, що не залежать від роботи університету – слабка підготовленість наших першокурсників, зменшення тижневого аудиторного навантаження; та суб'єктивні, внутрішні проблеми університету – проблеми організації та дотримання затверджених правил реалізації навчального процесу, відсутність у студентів мотивації до навчання, проблеми дисципліни.

Для конкретного вирішення цих проблем було б бажано:

- бережне, „батьківське“ ставлення до першокурсників; їх потрібно готувати до навчання в університеті протягом всього першого курсу. Наприклад, на пер-

Середній бал успішності на факультетах

шому курсі в осінньому семестрі ми вперше пропонували додаткові спецкурси дисциплін;

- вироблення чіткої, зрозумілої тривало навчання з охорони праці для посадових осіб університету, яке проводиться періодично один раз на три роки.

Є приказка про те, що треба готувати санки влітку, так ось, щоб отримати гарні результати на літній сесії, треба починати працювати вже сьогодні.

Анатолій Розуменко,
заступник проректора
з НП та НР

охорона праці

Наша безпека – у наших руках!

У працюючої людини кожен ранок починається однаково: ми прокидаємось і йдемо на роботу, так само, як і члени нашої родини, рідні й близькі люди. А ввечері з нетерпінням повертаємось додому, як то кажуть, у лono сім'ї. І це добре, і так повинно бути. Ми не замислюємось над деякими речами, які здаються нам повсякденними і звичними, але уявіть собі на хвилинку, як же важливо, щоб усі поверталися з роботи живими й здоровими! Саме це є головним завданням фахівців відділу охорони праці, який обов'язково існує на кожному підприємстві чи організації.

У Сумському НАУ також створений і успішно діє відділ охорони праці та техніки безпеки, начальник якого Лісненко Віктор Іванович та спеціаліст I категорії Осадча Світлана Василівна дбають про нашу з вами безпеку. Їх головне завдання – забезпечити безпечну роботу, а головне – безпечну роботу у всіх підрозділах університету, запобігти аваріям і травматизму.

І це дійсно актуальне питання. За даними Всесвітньої Організації Охорони здоров'я (ВОЗ), смертність від нещасних випадків у даний час посідає третє місце після серцево-судинних і онко-

логічних захворювань. Нещасні випадки, на жаль, переважно стають причиною смертності працездатних людей молодого й середнього віку.

Тим більше гірко, що багатьох трагедій можна було б уникнути, якби самі працівники відповідальніше ставилися до своєї роботи і до власного життя, виконуючи

Відділ охорони праці та техніки безпеки здійснює контроль над усіма підрозділами університету. Якщо при перевірці виявлено будь-яке порушення, співробітниками відділу складається припис на усунення порушень та недоліків, і до їх усунення будь-які роботи на небезпечній ділянці тимчасово припиняються.

За останні роки завдяки всім вжитим заходам значно зменшилася кількість нещасних випадків. Так, якщо у 2006 році їх налічувалося 5, то у 2007 і 2008 роках – по одному.

необхідні інструкції, а не сподіваючись на отой наш горезвісний слов'янський «Авось»...

А отже, навчання та систематичне підвищення рівня знань працівників з питань охорони праці –

це заходи не просто «для галочки», вони є життєво необхідними.

3 29 січня по 13 лютого в Сумському національному аграрному університеті тривало навчання з охорони праці для посадових осіб університету, яке проводиться періодично один раз на три роки.

Під час навчання висвітлювалися питання безпечного ведення робіт та створення безпечних умов праці, соціального страхування від нещасних випадків на виробництві, гієни праці, пожежної безпеки та першої медичної допомоги.

З доповідями та роз'ясненнями виступили начальник відділу охорони праці Сумського НАУ Лісненко Віктор Іванович, головний державний інспектор з охорони праці Навливайко Олексій Миколайович, страховий експерт фонду соціального страхування Лисиченко Андрій Олексійович та юристконсульт СНАУ Тарасенко Ігор Петрович.

За результатами навчання кожен повинен був скласти іспит – письмове опитування за екзаменаційними білетами. А той, хто

проігнорує навчання чи не складе іспит, мав бути відсторонений від роботи згідно з чинним законодавством. І це правильно, бо кожен керівник певного підрозділу відповідає не тільки за себе, а й за своїх підлеглих, і тому повинен бути об'єктивним у питаннях охорони праці.

Як нам стало відомо, таких керівників, хто б не склав іспит, в університеті немає. Тож давайте відповідально ставитися до питань власної безпеки, не забуваючи про елементарні правила, порушення яких може привести до зовсім небажаних наслідків. Доброго всім здоров'я!

На навчанні побувала
Олена Мовчан

інновації

Інтерактивні технології: здобутки і проблеми

Сьогодні доволі часто педагогічна практика оперує поняттям «інтерактивні методи навчання». Основою інтерактивного навчання є взаємодія учасників процесу навчання, що здійснюється за допомогою методів, які активізують педагогічне спілкування. Методисти визначають, що на сучасному етапі саме інтерактивні методи навчання є найефективнішими порівняно з іншими.

У січні 2009 року в коледжі Сумського національного аграрного університету пройшли вже традиційні щорічні Педагогічні читання на тему «Актуальність та ефективність впровадження інтерактивних методів у навчальний процес». Учасниками обговорення цього питання стали викладачі всіх циклових комісій, бо саме ця тема є навчально-методичною проблемою, над якою працює коледж у цьому навчальному році.

Першим своїм досвідом впровадження інформаційних методів навчання поділився викладач інформатики та комп'ютерної техніки Петренко Сергій Іванович, який висловив беззаперечну думку про необхідність використання інформаційних методів у навчальному процесі.

Біденко Лариса Валентинівна, викладач філологічних дисциплін, більш детально розкрила методологію інтерактивних методів, поділилася своїм власним досвідом щодо впровадження групового методу навчання при викладанні української літератури. Зазначила, що групова робота на заняттях буде ефективною лише тоді, коли методично обґрунтовано обирати вид завдань на кожному занятті відповідно до його мети, ретельно продумувати структуру заняття та вчити студентів співпрацювати під час виконання спільних завдань.

Викладачі суспільних дисциплін представили до уваги присутніх свої набутки щодо використання новітніх інформаційних технологій при викладанні соціології, історії України та Всесвітньої історії. Рубан Ольга В'ячеславівна представила результати своєї роботи з соціології, коли при розгляді проблеми вільного часу студенти збирали відеоматеріали щодо проявів девіантної поведінки сучасної української молоді та молоді Сум. Результатом роботи стали висновки щодо нерозуміння суті терміну вільного часу, незалежно від віку, а звідси його нерациональне вико-

ристання. Доповідь Ольги В'ячеславівни продовжив викладач історії Чортенко Андрій Миколайович, який показав викладачам мультимедійні навчальні проекти, фільми, електронні підручники з історії. Однак зазначив, що мультимедійні засоби навчання доцільно використовувати в комплексі з іншими відповідно до завдань навчального заняття, яке не повинно перетворюватись на видовище замість навчальної роботи. Використання техніки, інтерактивних методик розширює можливості викладання, проте вони є лише інструментом, знаряддям розв'язання задач, і їх застосування не повинне перетворюватись у самоціль, моду або формальний захід.

Наступним був виступ Іваненко Юлії Володимирівни, яка говорила про застосування інтерактивних технологій при вивченні правових дисциплін – це впровадження ігрових та комплексних методів (імітація судових дебатів, нормотворчих слухань), коли моделюються реальні життєві ситуації, пропонуються проблеми для спільного вирішення, створюються роліві гри. На заняттях, заснованих на інтерактивних методах, студентів

готують до використання отриманих знань та практичних навичок, що знадобляться їм у майбутньому.

Завершувала педагогічні читання своїм виступом Скопова Олена Сергіївна, викладач обліково-фінансових дисциплін, яка продемонструвала присутнім електронні презентації з дисциплін «Фінанси підприємств», «Гроші і кредит», «Податкова система», конспекти лекцій у схемах та таблицях в електронному варіанті, програму «Фінансист», які вона використовує під час проведення занять.

Доповіді виступаючих перепліталися із жвавою дискусією викладачів, які прийшли до висновку, що інтерактивні методи навчання є засобом підвищення продуктивності навчальної праці, її актуалізації та розвитку творчих обдарувань студентів.

Матеріали читань увійшли до збірника, який поповнив бібліотеку та методичний кабінет коледжу. Зораз педагогічний колектив готується до наступних читань.

К.М. Лопатка,
методист денного відділення
коледжу Сумського НАУ

Навчання за кордоном - це реальність

закінчення. початок стор. 1

від навчання у ВНЗ України. Вони познайомилися нас з деякими відмінностями.

Практичне закріплення набутих знань («В одне вухо влетіло і ... залишилося!»)

Німецькі студенти відмовилися від принципу «В одне вухо влетіло, в інше - вилетіло», тому навчання у Німеччині неодмінно пов'язане з практичним закріпленням набутих знань. Наприклад, на факультеті сільськогосподарства студенти діляться на декілька груп, де кожна група отримує відповідне завдання і виконує його на сільськогосподарському підприємстві. Студенти завчасно та сумлінно готують запитання до керівництва підприємства, бо кожне отримане число, наприклад фінансовий показник, може мати вирішальне значення для одержання достовірного результату та правильності аналізу господарської діяльності підприємства. Цікавим є те, що й керівництво підприємств також готується до прийому студентів. Чай, кава та солодощі створюють дружнє середовище для спілкування, обміну думками та запитаннями. Така колективна робота приносить свій «плюс» як для студентів, так і для сільськогосподарського підприємства.

подарського підприємства. Студенти мають змогу «на своїй шкурі» відчувати відповідальність за прийняття рішень, наприклад, інвестицій в агробізнес, а для сільськогосподарського підприємства «плюсом» є отримання безкоштовної консультації та інвестиційних розрахунків для покращення прибутковості.

Викладач та

студент - практики

Німецьким студентам невідомий принцип навчання за правилом «Трьох «З», тобто «завчив, здав, забув», адже обов'язковою умовою матеріалу лекцій у німецькій вищій школі є важливість його для майбутньої професії. Як не дивно, але важливо все! Викладачі готують навчальний матеріал таким чином, щоб студент вже одразу після заняття міг застосувати отримані знання на практиці. Наприклад, студент сільськогосподарського факультету викладений матеріал лекції може одразу застосувати на практиці у своєму господарстві. Цікавим є те, що у більшості німецьких студентів, котрі вивчають тваринництво або рослинництво, є вдома власна ферма або земля, де вони займаються рослинництвом. До того ж, усі викладачі мають не тільки вчений ступінь, а й є практиками свого фаху. Їхні знання формувалися не тільки завдяки книгам, науковим працям та статтям, а в більшості завдяки реальному життю. Німецькі викладачі йдуть в ногу з передовими тенденціями, що стосуються їхнього фаху, тому й можуть направити юних студентів на вірний шлях.

Конспект лекцій - справа викладача

Усім відомий вислів: «Говоріть, будь ласка, повільніше, я записую» у німецьких студентів, на відміну від українських, не почуєш. Німецькі викладачі взагалі не вимагають, щоб студенти занотували лекцію. Студенти на початку навчального семестру отримують так званий «скрипт» з кожної дисципліни у друкованому та електронному вигляді, тобто той самий конспект лекцій, але його зробив не студент, а викладач. Таким чином, студент має змогу ознайомитися з матеріалом лекції, тому заняття - це не монолог викладача, а його жвавий діалог з аудиторією.

Німецькі викладачі свої пояснення під час лекції записують не крейдою на дошці, а вносять одразу до комп'ютера, за допомогою проектора всі записи відображаються на дошці. Викладач зберігає цей файл в електронній базі вищої школи, доступ до якої має кожний студент. Найчастіше викладачі пояснюють лекційний матеріал за допомогою презентацій PowerPoint, які викладач створює завчасно та подає до електронної бази. Запам'ятовування матеріалу в такому вигляді набагато ефективніше, ніж просто прослуховування довгого лекційного монологу.

В інтернеті під час лекції

Якому б студенту не хотілося під час лекції побувати у віртуальному світі Інтернету? Звичайно, спілкуватися в чаті ви не зможете, але відвідування сучасних сайтів, які стосуються теми лекції - це норма для німецьких студентів. Комп'ютери в лекційних аудиторіях підключені до Інтернету, тому викладачі під час лекції одразу мають змогу знайти підтвердження своїм поясненням на відповідних веб-сторінках.

«Хто відсутній?»

Німецькі викладачі не знають, що таке «перекличка» і навіщо потрібен «Журнал відвідувань студентів». Відвідування занять - особиста справа студента, адже студент усвідомлює, що він навчається не для викладача, не для батьків, не для отримання диплому, не підкріпленого реальними знаннями, а тільки для себе.

Платить той, кому дзвонять

Кому не набридли різноманітні мелодії з кожного кутка лекційної аудиторії та, мабуть, з кожної студентської кишені? Німці змогли вирішити проблему мобільних телефонів під час занять. Тепер у студентській кишені повинен дзвонити не тільки мобільний телефон, але й гроші! Студент, який забув вимкнути свій мобільний телефон перед заняттям та перервав розповідь викладача дзвінком телефону, повинен сплатити 2 євро у спеціально створену скриньку. Тож платить той, кому дзвонять.

За красиві очі оцінку на іспиті не

отримати!

Які б не були у німецького студента дружні стосунки з викладачем, все одно іспит розставить все і всіх на свої місця. Німецькі студенти усвідомлюють це і навіть не намагаються використовувати такі чародійні заклинання, як «Халлява прийди!» Оцінка

здобувається за характером і вмінням добре жартувати, а доведеними знаннями. Студент не підписує екзаменаційну роботу власним прізвищем. На титульній сторінці ставиться код - набір цифр, невідомий нікому, крім виконавця. До роботи додається бланк з таблицею для оцінювання. Перевіряючи роботи, викладач не знає, кому саме він ставить оцінку. Сам же студент дізнається про свою оцінку з електронної бази вищої школи, скориставшись власним паролем. Отже, бурхливе обговорення оцінок однокурсників та нарікання на несправедливість виключаються. ВНЗ привчають студентів не до порівняння себе з іншими, а до прагнення якомога краще реалізувати свій розумовий потенціал та свої здібності.

Безбілетні іспити

Для німецьких студентів немає сенсу напередодні іспиту уважно вдиватися у свої сновидіння та намагатися побачити номер екзаменаційного білету. На іспиті всі студенти отримують однакове письмове завдання на спеціальних екзаменаційних бланках. На списування розраховувати не можна, адже в аудиторії присутні

чотири або п'ять незалежних наглядачів.

Взагалі, студент залишається у будь-якій країні студентом, а отже, не виключається можливість «провалу екзамену». У такому випадку бідолазі надається ще дві спроби складання іспиту. Якщо й після цього студент не довів належний рівень знань, то він відраховується з вищої школи. Як не прикро, але не всі здатні подужати науку.

Післямова

Відчути закордонний дух навчання, сповнений мотивацією, орієнтований на результат та особисті досягнення, а також отримати диплом магістра європейського зразка - це вірний вибір сьогоднішнього студента. Сумський НАУ відкриває таку можливість для кожного нашого студента. Скористатися нею - означає забезпечити собі гарантоване працевлаштування, здобути успіх у професійному житті та міцний фундамент для подальшого розвитку.

Оксана Оксененко,
координатор
міжнародних проєктів

наука

Як стати професором?

Наприкінці грудня минулого року Урядом була прийнята постанова щодо порядку присвоєння вченого звання професора і доцента. Зрозуміло, що ця тема є цікавою для науковців СНАУ, тому з проханням розповісти про основні положення цього документу редакція звернулася до вченого секретаря університету к.е.н., доцента Олександра Маслака

Олександр Миколайовичу, у чому полягає відмінність нового порядку присвоєння вченого звання від попереднього?

Перш за все хочу зазначити, що про новий порядок присвоєння вчених звань йшлося на нещодавній республіканській селекторній нараді, яку проводив перший заступник Міністра освіти і науки України Гребельник Олександр Петрович. На нараду запрошувалися керівники та вчені секретарі вищих навчальних закладів III-IV рівня акредитації України. Ректорат нашого університету представляв перший проректор, к.ю.н., доцент Курило Микола Петрович. Під час

наради директори департаментів Міністерства розповіли про особливості підготовки та подання атестаційних справ здобувачів вчених звань, розглядалися існуючі питання.

Що ж до Вашого запитання, то основною відмінністю нових умов від попередніх є підвищення вимог до здобувачів. Воно проявляється у необхідності мати більший педагогічний стаж, більшу кількість публікацій, як наукових, так і навчально-методичних. При цьому для докторів наук, здобувачів вченого звання професора є обов'язковою наявність підготовлених кандидатів наук, чого не було в попередньому Порядку.

Які ж основні критерії висуваються до здобувачів вченого звання професора?

Як і раніше, вчене звання професора можуть отримати доктори та кандидати наук. Так, докторам наук, які працювали і працюють у вищих навчальних закладах III-IV рівня акредитації, необхідно мати 10 років стажу педагогічної роботи, 10 публікацій у фахових виданнях після захисту докторської дисертації, одноособовий підручник або навчальний посібник з грифом Міністерства освіти й науки, а також підготувати трьох кандидатів наук.

Слід зазначити, що у порівнянні з попередніми умовами, нинішні є більш жорсткими.

ми.

Раніше докторам наук достатньо було мати удвічі менший педагогічний стаж, декілька наукових та науково-методичних публікацій. До того ж, наявність захищених кандидатів наук була не обов'язковою.

Що необхідно мати кандидатам наук, які хочуть стати професорами?

Вчене звання професора може бути присвоєне кандидатам наук, які мають 15 років педагогічного стажу у вищих

навчальних закладах III-IV рівня акредитації, 25 публікацій у фахових виданнях, є одноособовими авторами підручника або співавторами 3 підручників чи навчальних посібників, а головне - мають 5 підготовлених кандидатів наук. При цьому, педагогічний стаж із вченим званням доцента у здобувача не повинен бути меншим 5 років.

Наскільки змінилися вимоги до здобувачів вченого звання доцента?

Міністерство з другого півріччя 2008 року приймало атестаційні справи здобувачів вченого звання доцента вже з дотриманням окремих вимог нового положення, а саме: наявність не менше 5 публікацій у фахових виданнях після присудження наукового ступеня кандидата наук. Окрім цього, до необхідних умов додається наявність педагогічного стажу у вищій школі - 5 років, раніше було лише 3 роки, та навчальний посібник або підручник, одноособовий або у співав-

торстві, з грифом Міністерства освіти та науки.

Ще однією особливістю нового Положення є позбавлення можливості науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів III-IV рівня акредитації отримати вчене звання доцента без наявності наукового ступеня.

На завершення хочу додати, що з повним текстом Постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2008 року №1149 «Про затвердження Порядку присвоєння вченого звання професора і доцента» можна познайомитися на сайті нашого університету.

Розмовляла
Олена Мовчан

Лабораторія практичного права консультує: Пенсійне забезпечення в Україні

Пенсійне забезпечення в Україні є одним з актуальних питань сьогодення, оскільки воно фактично не орієнтоване на труднощі перехідного періоду до ринкової економіки та складну демографічну ситуацію.

Клієнти нашої лабораторії практичного права досить часто цікавляться питаннями правильності нарахування пенсії, обчислення трудового стажу, сплати збору до Пенсійного фонду. Тому в даній статті хочу поділитись з вами набутим досвідом співпраці.

Слід зазначити, що найважливішими чинниками розвитку пенсійного забезпечення є рівень розвитку економіки, демографічні та інші соціальні проблеми. Всі ці фактори діють у взаємній обумовленості, і розгляд їх дозволить визначити тенденції розвитку пенсійного забезпечення і передумови формування нової системи, яка відповідає цьому етапові розвитку нашої країни.

В Україні створено єдину систему пенсійного забезпечення. Вона виявляється насамперед у тому, що виплата пенсій практично всім категоріям пенсіонерів здійснюється за рахунок коштів Пенсійного фонду України і, частково, дотацій з Державного бюджету, які виділяються на пенсійне забезпечення. Єдина система передбачає централізоване правове регулювання, що гарантує на всій території країни рівні умови та норми, однакові можливості здійснення громадянами України одного з найважливіших соціальних прав.

Громадяни України мають право на державне пенсійне забезпечення за віком, з інвалідності, на випадок втрати годувальника та в інших випадках, передбачених Законом України "Про пенсійне забезпечення" від 5 листопада 1991 року. Іноземні громадяни та особи без громадянства, що проживають в Україні, мають право на пенсію врів-

ні з громадянами України на умовах, передбачених законодавством або міждержавними угодами. Пенсійне забезпечення громадян України, які проживають за її межами, проводиться за угодами з іншими державами.

Слід детальніше розглянути кожен вид трудових пенсій, зокрема пенсію за віком.

Пенсією за віком прийнято називати таку пенсію, яка встановлюється з досягненням певного віку та одночасною наявністю необхідного стажу роботи. Вік, який дає право на пенсію, зветься пенсійним. Досягнення пенсійного віку служить підставою для припинення трудових відносин працівників із роботодавцями, через що у держави виникає необхідність пенсійного забезпечення громадян. Право на пенсію за віком мають чоловіки - при досягненні 60-ти років, які мають стаж роботи не менш 25 років, та жінки - при досягненні 55-ти років і наявності стажу роботи не менш 20 років.

Пенсія за віком відрізняється від інших видів пенсійного забезпечення, приміром, від пенсії з інвалідності, тим, що її призначення не залежить від фактичного стану працездатності людини. Пенсію за віком не важко відрізнити й від пенсії за вислугу років, хоч обидві ці пенсії встановлюються незалежно від фактичного стану працездатності. Різниця полягає в тому, що для отримання пенсії за віком є необхідним певний вік, а право на пенсію за вислугу років зазвичай не передбачає досягнення будь-якого віку.

Пенсії за віком - головний вид матеріального забезпечення непрацездатних громадян, що стосується життєво важливих інтересів мільйонів вітчизняних пенсіонерів.

Пенсії за віком диференціюються за окремими підвадами залежно від умов праці, тривалості трудового стажу, спеціальних (додаткових)

юридичних підстав і розміру цих пенсій. Всі ці обставини залежать від того, про забезпечення яких категорій громадян ішла мова. З огляду на це законодавець поділяє призна-

чення пенсій за віком на три види: на загальних підставах, пільгових і спеціальних юридичних умовах. Загальними правовими підставами пенсійного забезпечення за віком є пенсійний вік і трудовий стаж установлені тривалості. Саме цими двома умовами передбачено право на забезпечення пенсією за віком.

Що ж до спеціальних юридичних підстав, то вони мають значення для окремих категорій громадян: потерпілих від Чорнобильської катастрофи; інвалідів, учасників війни і сімей загиблих воїнів; багатодітних матерів і матерів інвалідів з дитинства; жінок, які працювали в текстильному виробництві, механізаторами, а також на деяких видах робіт у сільському господарстві; сліпих і хворих гіпофізарним нанізмом (ліліпутів); за певного стажу роботи.

Вікові межі встановлено для отримання пенсії тим, хто мав звичайні умови праці. Слід визначити, що в разі втрати годувальника жінка має рівні права з чоловіком стосовно видів і рівня соціального забезпечення. Для жінок у нашій країні передбачені певні переваги. Це знаходить конкретне вираження у встановлен-

ні для них нижчого пенсійного віку і зниження стажу роботи, необхідного для призначення пенсії за віком і з інвалідності внаслідок загального захворювання. Пенсійне право передбачає різницю в пенсійному віці для чоловіків і жінок здебільшого у 5 років. Така різниця характерна для всіх випадків диференціації віку за ознакою статі, в тому числі і для призначення пенсії за віком на пільгових умовах.

Друга загальна умова призначення пенсії за віком - це стаж роботи. Для призначення повної трудової пенсії за віком є необхідним стаж роботи 20-25 років відповідно для жінок і чоловіків. Чимало категорій працівників мають право на пенсію на пільгових умовах. Під пільговим пенсіюванням слід розуміти можливість вийти на пенсію за віком або в молодшому віці за загальної незмінної тривалості трудового стажу. Пільгове пенсіювання в окремих випадках означає можливість отримувати пенсію в більшому розмірі.

В Законі України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали від Чорнобильської катастрофи" від 19 грудня 1991 року, зі значними змінами постановою Верховної Ради України від 6 червня 1996 року, встановлено коло громадян, які постраждали від Чорнобильської катастрофи, визначено їхній статус, категорії потерпілих і заложи соціального захисту. Згідно з цим Законом, пенсії за віком працюючим або тим, хто проживає на території радіоактивного забруднення, призначаються зі зменшенням загальноустановленого пенсійного віку. При цьому величина знижки пенсійного віку залежить від статусу й категорії громадян, які зазнали впливу радіації, часу роботи чи проживання потерпілих на території радіоактивного забруднення.

Також право на пільгове пенсійне

забезпечення за віком мають учасники та інваліди війни, а також сім'ї загиблих воїнів.

Право на пенсію на пільгових умовах мають також батьки та дружини військовослужбовців, які не взяли повторного шлюбу, загиблих на фронті чи під час виконання іншого військового обов'язку, або померлих у період військової служби: чоловіки з досягненням 55-річного віку і стажем роботи не менш 25 років; жінки - з досягненням 50-річного віку і стажем роботи не менш 20 років.

За особливими показниками, які характеризують стан здоров'я, пенсія за віком на пільгових умовах призначається громадянам - хворим гіпофізарним нанізмом (ліліпути) і диспропорційним карликом: чоловікам - із досягненням 45-річного віку і стажем роботи не менш 20 років, жінкам - із досягненням 40-річного віку і стажем роботи не менш 15 років.

Будемо раді дати Вам відповіді на запитання правового характеру, які для Вас є актуальними.

Звертайтеся за допомогою до Лабораторії практичного права юридичного факультету CHAY.

Ми знаходимося в головному корпусі, аудиторія 01.

Тел. 78-76-42

e-mail: snajurklinika@mail.ru

www.lawlab.nm.ru

Консультував Ярослав Олексенко, студент 4 курсу юридичного факультету

подія

ІнтерАгро-2009: позитивні тенденції

З 4 по 6 лютого у столичному виставковому центрі «КиївЕкспоПлаза» відбулась п'ята міжнародна виставка рентабельного високоефективного сільського господарства ІнтерАГРО 2009. Це був комплексний захід, проведений з метою демонстрації основних досягнень науки і техніки агропідприємств.

На виставці були представлені відомі компанії України, Росії, Німеччини, США, Польщі та ін.

В рамках цього заходу проводився ярмарок професій, на якому компанії проводили відбір спеціалістів для зайняття вакантних посад. Співробітникам та студентам факультетів, в тому числі студентам юридичного факультету Олексенку Я.О. та Романько Я.І. була надана можливість відвідати цей захід. Це дуже добре, що студенти можуть спробувати працювати через ярмарок професій. Відбір кандидатів проводився у формі співбесіди, в ході якої представники компаній розповідали про свою організацію, про специфіку роботи та про напрямки майбутнього розвитку. В основному, попитом користувались фахівці - агрономи, ветеринарні лікарі, технологи пере-

робки молока та м'яса, фінансові аналітики та правознавці.

Яскравим прикладом перспективної компанії-роботодавця можна назвати «Мілі Ленд», яку представляла менеджер проекту Лактіонова Галина Михайлівна. Вона розповіла про перспективу розвитку компанії з виходом на міжнародний ринок її продукції. Для втілення цієї мети організації потрібні молоді та перспективні спеціалісти багатьох напрямків, обов'язковою вимогою для них має стати знання іноземних мов та термінології.

Досить цінні пропозиції з приводу співпраці та прощелаштування висловлювали представники асоціації «Українського клубу аграрного бізнесу» (УКАБ). Головним завданням УКАБ є сприяння розвитку агропромислових компаній як на промисловому рівні, так і за рахунок участі у розробці та впровадженні аграрної політики України. Асоціація ставить перед собою такі завдання:

- Покращання регуляторної політики та удосконалення законодавчої бази в агропромисловому секторі;

- Забезпечення членів УКАБ високоякісною діловою інформацією та аналітичними звітами;

- Підбір, підготовка та перепідготовка обдарованої молоді з метою подальшого працевлаштування на підприємствах - членах асоціації;

- Сприяння інвестиціям через міжнародне співробітництво та підтримка позитивного іміджу членів УКАБ та аграрного сектору України в цілому;

- Надання маркетингової підтримки членам УКАБ.

Ця організація тісно співпрацює із закордонними дослідниками, зокрема з Німеччини, в програмі обміну досвідом ведення сільськогосподарства. УКАБ потребує спеціалістів, здатних оперативно проводити економічний та фінансовий аналіз діяльності підприємств

та збирання різнопланових статистичних даних, а також експертів-правознавців.

Виставка була організована на високому рівні, кожен з учасників мав окреме місце для демонстрації своєї технології й техніки з використанням відео- та аудіоматеріалів. Зацікавлені особи могли поспілкуватися з представниками компанії, отримати консультацію та інформаційні брошури.

У представлених на виставці експонатах чітко прослідковувався саме інтенсивний напрямок розвитку с.-г. технологій, що дає досить позитивну тенденцію до досягнення світового рівня, але є одна перешкода - висока вартість нової техніки, хоча виробники запевняють, що

термін окупності досить короткий.

Ярослав Олексенко, студент 4 курсу юридичного факультету

книжкова полиця

Світ побачив новий підручник

Вперше в Україні вийшов у світ новий навчальний посібник для підготовки фахівців напрямку «Ветеринарна медицина» у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації, підготовлений авторським колективом в складі професора Зона Г.А. та доцентів Скрипка М.В. і Івановської Л.Б., який отримав гриф Міністерства аграрної політики України.

У навчальному посібнику розглядаються аспекти патологоанатомічної роботи, питання розтину трупів різних видів тварин (у т.ч. сільськогосподарських, дрібних, домашніх, декоративних і лабораторних), знезараження місць розтину та знешкодження трупних

залишків, оформлення документації розтину, відбору патологічного матеріалу, виготовлення макро- і мікропрепаратів.

Видання допоможе студентам опанувати методи і особливості патологоанатомічної роботи - важливої ланки при встановленні остаточного діагнозу, а також буде корисним слухачам факультету підвищення кваліфікації та практичним працівникам служби ветеринарної медицини.

Г.А. Зона, зав. кафедри вірусології, патанатомії та хвороб птиці

аграрний ринок

Зернові рекорди України

Нині вся світова спільнота чекає наслідків глобальної економічної кризи, яка щодня набирає обертів, зачіпаючи все нові й нові галузі. Безумовно, сільському господарству оминуть її не вдається. Провідні експерти світу, які мали можливість поспілкуватися на Берлінській виставці «Зелений тиждень», зазначили, що внаслідок світової фінансової кризи 2009/10 маркетинговий рік закінчиться з істотним дефіцитом зернових та олійних. Вже наразі прогнози Міністерства сільськогосподарства США (USDA) свідчать про зменшення виробництва пшениці на 50 млн. тонн. До того ж, світові складські запаси пшениці поступово знижувалися протягом останніх років і впали з 140 до 115 млн. тонн.

Це спричиняє обмежений доступ сільськогосподарських товаровиробників до фінансових ресурсів в багатьох країнах Азії, Центральній та Східній Європи. Попит на добрива й інші ресурси падає, а це призводить до зменшення врожаю. Такий прогноз не враховує ще й можливих погодних негараздів та застосування окремими країнами захисту внутрішніх ринків.

Всі перераховані вище чинники можуть спричинити підвищення цін у світі на продукти харчування від 30

до 100%. На перший погляд, таке подорожчання може мати позитивні наслідки для українських сільськогосподарських товаровиробників. Адже, у поточному маркетинговому році Україна одержала великий врожай зернових, а тому їх експорт має тенденцію до зростання. За прогнозами вітчизняних експертів, у січні поточного року він складатиме 1,6 млн. тонн, а саме: пшениці (здебільшого фуражною) - 700 тис. т, кукурудзи - 600 тис. т, ячменю - 300 тис. т.

Поточний зерновий сезон в Україні відзначився рекордним врожаєм. Стрімке зростання цін на продовольчі товари привело до суттєвого збільшення посівів сільськогосподарських культур, що разом зі сприятливими погодними умовами дозволило отримати високу врожайність і, відповідно, валовий збір.

У 2008 році валовий збір зерна в Україні склав 53,3 млн. т (з урахуван-

ням кукурудзи). У порівнянні з попереднім роком, його виробництво збільшилося в 1,8 рази. Тому Україна прогнозовано стане сьомою країною у світі за виробництвом пшениці (3,7% світового врожаю), десятою – за виробництвом грубого

зерна (2,2%). Лідирують за цими позиціями ЄС та США. Країни ЄС виробили 150,5 млн. тонн пшениці, що становить 22% світового виробництва. У США врожай грубих зернових склав 326,1 млн. тонн, або 29,6% світового виробництва.

У поточному маркетинговому році Україна очікувано посідає шосте місце у світі за експортом пшениці (9 млн. т, або 7,2% світового експорту) та четверте – грубого зерна (8,6 млн. т, або 8,2%). А лідером за цими показниками можна вважати США, які експортують 27 млн. т пшениці (21,6% світового експорту) та 48,8 млн. т грубого зерна (46,5%).

Враховуючи можливості України виробляти більше пшениці, ніж грубого зерна, як було раніше, тенден-

ції прогнозів стають менш негативними. Вже наразі деякі виробники зернових культур інвестують саме у якість продукції. Так, компанія «Нібулон» відвела площу 19 тис. га під вирощування озимої пшениці, покращуючи якість майбутнього урожаю. В цілому ж в Україні планується збільшити посіви сільськогосподарських культур до 27 млн. га, що на 400 тис. га. перевищує рівень 2008 року але скоротити на 8% посіви технічних культур.

Окрім виграшу товаровиробників, за такої ситуації можливий програвш споживачів, які потерпають від інфляції: за даними Державного комітету статистики України, у 2008 р. індекс інфляції склав 122,3%. У середньому продукти харчування подорожчали на 24,5%, в т.ч. хліб та хлібопродукти - на 26,6-28,8%. Відповідно до оцінки стану продовольчої безпеки України, фактичне споживання хлібопродуктів перевищувало раціональну норму на 15%, що свідчить про спроби населення забезпечити власні енергетичні потреби за рахунок більш доступних продуктів. Постає питання, як бути пересічним громадянам, якщо й такий доступний продукт, як хліб, буде дорожчати? Заспокоює лише той факт, що Україна майже повністю задовольняє споживчий попит у

цьому виді продукції, оскільки лише 4,8% складає імпорт. А за умови нестабільності і непередбачуваності збільшення потреби в імпорті викликало б побоювання щодо продовольчої безпеки країни в цілому.

Можливо, криза й не такий страшний ворог, як її описують, а за умови раціонального використання ресурсів і правильного менеджменту вона може надати ще й додаткові можливості. А чи зможемо ми ними скористатися, це залежить виключно від нас.

Наталія Волченко,
експерт центру стратегічних досліджень АПК Сумського НАУ

ноу-хау

Щоб було зручно й затишно

Навряд чи кому спаде на думку заперечувати той факт, що будь-який виріб власного виробництва завжди обходиться дешевше, аніж придбаний у торгівельній мережі. Звісно ж, цьому сприяє ціла низка факторів, і перш за все, - так звані «накрутки», які робить кожна ланка цього ланцюжка від виробника до кінцевого споживача. І в ситуації, коли є прагнення користуватися новими якісними речами, але немає бажання переплачувати, дбайливий господар починає шукати вихід.

Як свідчить практика, найкращим вирішенням цієї проблеми може стати організація власного виробництва тієї продукції, яка вас цікавить. Полюбляєте свіженькі булочки з хрусткою скориночкою до ванілінської кави - тож мерщій до магазину за хлібопечивою, - і у вас вдома завжди буде свіжа випічка на ваш смак. Мрієте про новий светрик, точнісінько такий, як в "B-52", але з перламутровими гудзиками і вдвічі дешевший - йдете і купуєте нитки, спиці, ті ж такі гудзики

й довгими зимовими вечорами створюєте шедевр в одиничному екземплярі...

От і в нашому університеті до постійної проблеми всіх навчальних закладів, коли хочеться, щоб аудиторії та кабінети були затишними й укомплектованими зручними новими меблями, а коштів, як завжди, бракує, поставилися уважно та спромоглися знайти творчий підхід.

У поточному навчальному році розпочав свою роботу меблевий цех: було придбано нове потужне обладнання й організовано виробництво високоякісних меблів для різних приміщень - навчальних аудиторій, кабінетів, кімнат у гуртожитку та ін.

Серед структурних підрозділів університету першим став факультет ветеринарної медицини, який почав поновлювати меблями

аудиторії та кабінети науково-педагогічних працівників. При цьому розрахунки за нові меблі проводилися коштами з рахунку за дорученнями.

Слід зазначити, що асортимент продукції, що виготовляється, може задовольнити будь-які потреби й смаки. Оглянувши аудиторії та кабінети на ветеринарному факультеті, а також експозицію у головному корпусі, ми переконалися в цьому на власні очі. Парти, комп'ютерні та обідні столи, тумби, книжкові шафи та шафи для одягу, кафедри - все це дозволяє повністю облаштувати як навчальний процес, так і побут студентів та викладачів.

Отже, сподіваємося, що незабаром більшість навчальних приміщень нашого університету буде з новими меблями, адже всім відомо, що у зручній, затишній, комфортній обстановці і навчається, і думається, і працюється набагато краще.

Столярний цех СНАУ пропонує свої послуги з виготовлення меблів всім бажаючим.

На нові меблі задивлялася
Олена Мовчан

бібліотека інформує

Квіти в житті людини

Сучасну бібліотеку важко уявити без системи виставок, інших наглядних способів розкриття бібліотечного фонду. А з метою запровадження інноваційних форм абонемент наукових видань пропонує користувачам університету ознайомитися із книжково-квітковою експозицією „Землі квітучої краса“.

Для її оформлення було підібрано 34 джерела: книги про вирощування, використання в інтер'єрі, видання про квіти, про тему квітів у літературі та мистецтві. Експонатами виставки стали не тільки книги, статті із періодичних видань, але й екземпляри живих рослин. Весь матеріал групується за тематичними розділами.

Квіти - уособлення дивної, неперевершеної майстерності природи. Вирощування квітів, складання красивих букетів створює у людини хороший настрій, розкриває її естетичні смаки, привчає любити природу, все чудове і прекрасне, що є на землі. Саме про це й розкаже читачам перший розділ „Квітковий вальс вашої оселі“.

Мистецтво квітникаря складне. Він повинен бути ботаніком, знати сорти рослин, їх назви, і агрономом, художником, і нарешті, мати хороший смак. На допомогу квітникареві стане другий розділ „Квіткова казка вашої садиби“, який представляє квітникар-

ство відкритого ґрунту та квіткового дизайну.

Розділ „Квіткова елегія“ знайомить читачів з представленням квітів у літературі та живопису (використані альбоми художників).

Отже, квіти - чудовий дар природи. Вони приносять нам радість, прикрашають житло, дарують здоров'я. Східна мудрість говорить - „Свято без квітів подібне дню без сонця“.

Тож, запрошуємо відвідати бібліотеку та збагатити себе знаннями про квіти.

Шелудько З.В.,
провідний бібліотекар
абонементу наукових видань

оголошення

До уваги абітурієнтів!

Нагадуємо, що **3 березня о 17-00** завершується реєстрація бажаючих пройти зовнішнє незалежне оцінювання у 2009 році для вступу до вищих навчальних закладів.

Реєстрація триває з 1 грудня 2008 року по 3 березня 2009 року. У Сумському національному аграрному університеті та Глухівському коледжі Сумського національного аграрного університету діють пункти реєстрації бажаючих пройти зовнішнє незалежне оцінювання у 2009 році із числа випускників минулих років, учнів (студентів) професійно-технічних та вищих I - II рівня акредитації навчальних закладів.

Реєстрація проводиться з 9-00 до 17-00 у будні дні (понеділок - п'ятниця) та з 9-00 до 12-00 у суботу.

Для реєстрації з собою необхідно

мати такі документи:

- Паспорт/свідоцтво про народження

- Атестат для випускників минулих років/довідка з навчального закладу із зазначенням очікуваного терміну отримання атестату для випускників ПТНЗ, ВНЗ I-II рівнів акредитації.

Адреса пункту: м. Суми, вул. Кірова, 160, корпус інституту економіки та менеджменту, кімната 207.

Додаткову інформацію можна отримати за телефоном **8 (0542) 62-88-59** або на сайті Сумського НАУ www.sau.sumy.ua

Відбулися семінари з превентивного виховання

Останнім часом все більше уваги приділяється медико-соціальним факторам формування молоді як у світі, так і в Україні. Адже демографічна ситуація в нашій країні вражає своєю низькою народжуваністю та стрімким розвитком дитячої наркоманії, а отже, збільшенням смертності, що неодмінно веде до зменшення кількості населення.

Нещодавно у Сумському НАУ у рамках заходів превентивного характеру щодо збереження репродуктивного здоров'я студентської молоді та запобігання вживання наркотиків були проведені відповідні семінари для педагогічних працівників, що займаються виховною роботою. Відкривала семінари Бондарчук Лариса Володимирівна, яка наголосила на тому, що просвітницька діяльність у вихованні молоді в наш час, безумовно, є одним з найбільш дієвих заходів профілактики негативних явищ. А отже, ми не можемо дозволити собі нехтувати нею – ціна буде занадто великою.

На першому з таких семінарів, що був присвячений аспектам збереження репродуктивного здоров'я студентської молоді, виступали з доповідями провідні фахівці області, а саме: обласний дитячий гінеколог Гіленко Жанна Онуфріївна, завідувача центром планування сім'ї Краснокутська Вікторія Василівна, лікар-дерматолог шкірно-венеричного диспансеру Ярмчук Світлана Василівна, обласний лікар-генетик Заканавська Вікторія Вікторівна. Настоятель храму св. Валентини отець Олексій освятив проблеми штучного переривання вагітності з точки зору християнської моралі.

Модератором виступила Мусієнко Оксана Володимирівна, яка, розпочинаючи семінар, наголосила на актуальності обговорюваної теми та професійно вела подальшу дискусію. Запрошені фахівці висвітлили стан репродуктивного здоров'я в Україні та Сумській області, говорили про профілактику небажаної вагітності та здорове материнство, статеве виховання та запобігання інфекційним захворюванням серед молоді, про необхідність дошлюб-

ного консультування та профілактику спадкової патології як фактору збереження репродуктивного здоров'я нації.

Наші педагоги мали змогу почути актуальні дані з «перших вуст», поставити питання та отримати змістовні кваліфіковані відповіді. Але з одним на семінарі погодилися усі: головними проблемами репродуктивного здоров'я сьогодні є зменшення віку початку статевих стосунків на тлі несприятливих соціально-економічних умов. Висока частота захворювань, які передаються статевим шляхом, нехтування засобами контрацепції, або навіть необізнаність про їх існування, збільшення чисельності абортів як стаціонарно, так і в домашніх умовах ведуть до безплідності та неспроможності людей мати здорових нащадків.

Серед заходів, що покликані зберегти репродуктивне здоров'я молоді, були названі такі:

- сприяння здоровому розвитку та способу життя, включаючи харчування, фізичне навантаження, особисту гігієну;
- безпечна статеві поведінка – використання протизаплідних засобів;
- профілактика вживання алкоголю, паління, наркотиків;
- підготовка до майбутнього відповідального

батьківства;

- профілактика ВІЛ/СНІДу та ІПСШ, з проблемами психічного здоров'я, попередження травм та ін.

- інформаційне забезпечення молодих людей щодо попередження у них захворюваності.

Наступного дня тема семінару була не менш болючою та проблемною. Присутні обговорювали засоби запобігання поширенню наркоманії серед студентської молоді. Адже останнім часом в багатьох країнах світу наркоманія набула катастрофічних розмірів. Майже щодня повідомляється про смерті через зловживання наркотичними та психотропними речовинами. Кількість людей в Україні, які вживають наркотики, офіційно становить близько 100 000. Реальна цифра, за оцінками МВС, у 10-12 разів більша і може скласти 600-800 тисяч, а тенета наркобізнесу ловлять нових жертв.

Серед запрошених гостей виступив головний спеціаліст Сумського обласного центру соціальних служб для дітей, сім'ї та молоді Лищенко Віталій Валентинович та психолог обласного наркодиспансеру Рева Тетяна Вікторівна. Фахівці оприлюднили жахаючі дані: в Україні зареєстровано близько 70 тисяч розповсюджувачів наркотиків і, ймовірно, це лише вершина айсбергу. Проведені дослідження вказують, що середній вік початку прийому наркотиків – 9-15 років; середня тривалість життя людини після початку регулярного прийому наркотиків складає 7 років. Слухачі дізналися не тільки про те, що таке наркотики, їх класифікацію, основні мотиви наркоманії, смертоносну залежність та лікування, а й як розпізнати людину під дією наркотиків як за поведінкою, так і за зовнішніми прикметами.

Яскраво, але, скоріше, страшно ілюстрацією до усього сказаного став перегляд документального фільму про жахаючі наслідки наркоманії для особистості і суспільства: хвороби, смерті, каяття вже приречених та байдужість тих, хто це тільки починає... свою

дорогу до пекла. Важко витримати таке відео, не здригнувшись або не відводячи очей від екрану.

При обговоренні методів боротьби з наркоманією всі присутні одностайно погодилися, що найкращий з них – це профілактика. Адже, як показує світова практика, вилікувати від наркоманії вдається не більше 2-3% хворих. А відсутність у людини спеціальних знань і нерозуміння тієї великої небезпеки, яку таїть у собі вживання наркотиків – це і є одна з умов розвитку наркоманії. Близько 50-80% усіх наркоманів уперше спробували наркотики виключно через цікавість, а серед хворих на СНІД 70% - наркомани.

Задля більшої ефективності роботи педагогів зі студентами на семінарах кожному слухачеві були роздані брошури, які містили і програму семінару, і методичні матеріали для роботи з превентивного виховання. Отже, наші куратори та вихователі отримали багато безцінних знань, а, як відомо, обізнаний - значить, зможе відвернути небезпеку.

Ірина Красуля,
психолог

досвід

Про тих, хто завжди поряд!

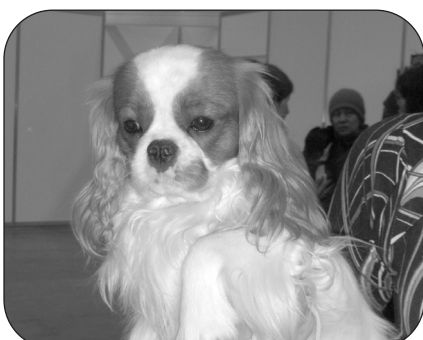
13-14 грудня 2008 року у виставковому центрі міста Києва відбулись дві міжнародні виставки собак рангу FCI-CACIB – "Київська Русь-2008" і "Кришталевий кубок України-2008". Ці вражаючі дійства проходились Кінологічною Спілкою України під патронатом мера міста Києва разом з Федерацією мисливського собаководства України і Центральним клубом власників німецької вівчарки України.

У грудневих виставках взяли участь більше трьох тисяч учасників з різних країн, було представлено близько трьохсот порід собак, представники кожної з яких змагалися за перші місця та титули.

Різноманітність порід вражала, але найчисельнішими були німецька вівчарка, середньозахідська вівчарка, шнауцери, голден та лабрадор ретривери. Хочеться відмітити роботу організаторів виставки. Було передбачено все: місця для учасників, туалети для собак, місця для вихулу, а також місця відпочинку, кафетерії для глядачів та власників собак.

Насправді нелегка задача стояла перед експертною бригадою, яка складалась з двадцяти чотирьох суддів, адже як можна виділити серед безлічі псів того єдиного, якщо всі вони чудові! Це під силу тільки майстрам. Географія країн, з яких прибули експерти, дуже обширна: Австрія, Польща, Німеччина, Румунія, Ізраїль, Болгарія, Італія, Сербія, Білорусь, Естонія, Хорватія, Литва, Франція, а також наша рідна Україна.

Виставковий центр був розподілений на двадцять один ринг, а довкола них розташовувались представники фірм-виробників кормів для собак, фотокутки, а також торгівельні точки, де можна було купити для свого улюбленця все, що хотів би, придбати який-небудь сувенір з фотографією улюбленої мордочки або статуєтку. Майже всі ринги були невеличкими, але затишними, в середині послані килимові доріжки. В каталогах був вказаний початок рингової експертизи та конкурсів. Ось в одному з таких рингів у складі експертної бригади разом з суддею FCI (Міжнародної кіннологічної федерації) з Польщі Viva Maria Soleckij Szrupar працювали і наші студенти біолого-технологічного факультету, які навчаються за спеціалізацією

"Кінологія", - Шинкарьова Наталія, Поченцова Вікторія і Бутенко Роман.

Протягом виставки на найбільшому ринзі Best in Show проводились різноманітні конкурси, такі, як "Племінна пара", "Племінна група", "Конкурс плідників", "Юний хендлер", "Кращий бебі", "Краще цуценя", "Кращий собака виставки", чемпіонат по обідженс. Вражаючим і захоплюючим був конкурс кращих костюмів для собак "Гламур

Дог".

Але на цьому собачі презентації не закінчуються. Незабаром в Києві у квітні відбудуться також дві міжнародні виставки собак ранга FCI-CACIB "Золоті ворота-2009" та "Україна-2009", які обіцяють бути не менш цікавими.

Роман Бутенко,
студент біолого-технологічного факультету

конкурс

В університеті проведена олімпіада з інформатики

У наш час не існує, мабуть, людини, для якої б були не зрозумілими поняття "Комп'ютер", "Комп'ютерна мережа", "Електронна пошта" тощо. Інформатика стала невід'ємною частиною повсякдення.

Кафедра кібернетики та інформатики СНАУ традиційно на початку весняного семестру запрошує студентів до участі у відбірковому етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з інформатики.

Цього року олімпіада була проведена 12 лютого. Найбільш активну участь в турнірі взяли студенти 1-3 курсів факультету менеджменту.

Вирішувались завдання по двох напрямках: користувачі та програмісти. Кожне завдання складалось з трьох задач.

За підсумками турніру переможцями стали:

1 місце - Василевський Д.О.

2 місце - Український А.І.

3 місце - Скребець О.В.

Кафедра кібернетики та інформатики

зустріч

Слова і музика Людмили Ромен

Не знаю, як у вас, а у мене талановиті люди завжди викликають захоплення і навіть якість здивування. Ну як, звідки знаходять поети саме ті слова, що так неймовірно влучно висловлюють емоції і почуття не тільки авторські, а й наші з вами, читачки?! Де беруть вони натхнення у повсякденному житті, турботах і проблемах, які у них точнісінько такі ж, як і у нас, бо творчі люди живуть у тому самому світі, що й ми з вами, ходять тими ж вулицями і стоять у тих же чергах. Вони такі ж, як і ми. Нібито такі ж... Як на мене, то поет відрізняється від звичайної людини, перш за все, величезним, неосягним внутрішнім світом, підвищеною вразливістю й емоційністю, яка, проявляється не в побуті, а в реакції особистості на події і явища. Те, на що ми, можливо, зовсім не звернемо уваги, для такої людини стає поштовхом до втілення своїх думок і переживань в поетичні рядки, викликає безліч емоцій, які потім виливаються у прекрасні твори – літературні, музичні, художні...

Приємно усвідомлювати, що наша рідна Сумщина – край, багатий на таланти. Що вже цьому сприяє – прекрасна природа, люди, чи, може, щось таке особливе є у слобожанському повітрі, – ми не знаємо, але імена наших земляків говорять самі за себе: Олександр Олесь, Пантелеймон Куліш, Володимир Затувітер, Олександр Вертіль, Юрій Царик...

Цей список можна продовжувати ще довго, але неможливо серед наших талановитих земляків не згадати прізвище **Людмили Ромен (Людмили Валентинівни Шевченко)** – поетеси, композитора й виконавиці, народної майстрині. Автор восьми виданих збірок лірики («На вітряні вогні», «Яблука з неба», «Мовчать дерева роду», «Горобина ніч», «Білий лебідь – лебідь Чорний», «Просто тріолети», «Грім», «Злюби»), відповідальний секретар Національної спілки письменників України, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України, Асоціації діячів естрадного мистецтва України, дійсний член Української міжнародної академії оригінальних ідей – ця людина обдарована надзвичайно й різнобічно.

У цьому могли переконатися всі, хто 5 лютого зібрався у читальній залі періодичних видань наукової бібліотеки Сумського НАУ, щоб взяти участь у літературно-мистецькій зустрічі «До тебе йду, Україно...» до ювілею Людмили Ромен. Свято рідної мови, щирості, жіночності та високої духовності – так можна коротко окреслити суть і зміст цього заходу. Час, відведений для зустрічі, спливав непомітно. Поезії, які читала як сама авторка, так і студенти СНАУ Ірина Герасименко та Олександр

Кандиба, змінювалися музичними творами, автором яких є Людмила Валентинівна. У її виконанні прозвучав неймовірно, фантастично прекрасний романс «Люблю» на слова Олександра Олесь. Поки лунали його звуки, я ловила себе на думці, що могла б слухати цю музику й голос нескінченно довго. Переконана, що таким ліричним цей твір зробило саме поєднання талантів поета, композитора й співачки. Все ж таки музична освіта (а Людмила Ромен закінчила Сумське вище училище культури та мистецтв ім. Д.С. Бортнянського) дається взнаки! А під звуки фортепіанного етюдю «Море», майстерно виконаного авторкою, так і хотілося поринути у спогади, мрії, фантазії, забуваючи про буденне... До речі, Людмила Валентинівна є автором багатьох творів для фортепіано, а також музики до більше ніж сотні пісень на власні слова та слова українських поетів. Пісні «В серці рідна Україна» та «Ромен квітне», які прозвучали на зустрічі, теж написані нею. Сподіваємося, що сподобався ювілярці й музичний дарунок від нашого університету – пісня «Дорога додому», яку виконала Яна Філь, студентка ФХТ.

Дуже важко вмістити всю інформацію про життєвий і творчий шлях цієї людини, а також власні враження від спілкування з нею в одну невеличку статтю. Але хіба ж можна не згадати про те, що Людмила Ромен – не тільки творча особистість, а й відома громадська діячка ще з 80-х років минулого століття, з тих часів, коли українське слово, українська культура, зрештою, українство взагалі не тільки не підтримувалося, а навпаки – було практично у підпіллі! Перша жінка – член громадського об'єднання «Народний Рух України» в Сумах, мати трьох дітей, вона нелегально привозила з Києва перші номери рухівської газети «Відродження». Була у складі делегації на святкуванні 500-річчя Запорізької Січі, учасницею Живого ланцюга в січні 1990 року. Засновниця та організаторка краєзнавчо-літературно-мистецького товариства «Спадщина» в Сумах, яке діяло в умовах переслідувань з 1984 року. Як активна просвітянка Людмила Ромен керувала Козацьким ансамблем, що першим на Сумщині почав популяризувати українські патріотичні пісні й заспівав Гімн України під час першого підняття національного прапора в Сумах над міською радою. Все її життя й творчість – то приклад натхненного, свідомого служіння рідному краю і рідному слову. Саме так і тільки так – власним прикладом, – можна й потрібно пропагувати українську культуру та мову.

Сподіваюся, що читачі нашої газети у подальших випусках ще матимуть можливість ознайомитися з поетичними творами Людмили Ромен.

...Я впевнена, що кожна цікава людина, непересічна особистість, що зустрічається на вашому життєвому шляху – то подарунок долі, нагадування про те, що й ви можете стати кращими, сильнішими духовно, розумнішими, людянішими, що все можливо, треба тільки дуже сильно цього хотіти і головне – щось для цього робити. І такі зустрічі з талановитими творчими людьми, які організовують для нас працівники наукової бібліотеки СНАУ, дають поштовх до самовдосконалення, примушують замислитися і ще надовго залишають по собі відчуття, ніби ви доторкнулися до чогось світлого і прекрасного.

З поетесою спілкувалася
Олена Мовчан

поетична сторінка

Ну що б, здавалося, слова...

Вже стає доброю традицією нашого «Вісника» щорічне беззневне привітання, адресоване прекрасній статі, від доцента кафедри «Трактори і сільськогосподарські машини» Миколи Дмитровича Коржа. Його вірші – то гімн кохання, весні, жіночій вроді – всьому тому, що й становить для людини сутність щастя. Напевне, кожна з нас хотіла б якомога частіше чути від свого коханого такі прості, власне кажучи, але такі потрібні нам слова: «Я люблю тебе!» Нібито що там? Всього три слова, – але ж, адресовані особисто Вам, як вони змінюють світ...

Три слова...

В этот день всего три слова
Я хочу тебе сказать:

«Я люблю тебя...» и снова

Я готов их повторять.

Я люблю тебя, как птица
Любит воздух, солнца свет...

Целовать твои ресницы –

Ничего милее нет.

С Днем рождения, любимая,

С Днем рожденья, долгожданная...

Каждый день неповторимая,

Каждый день желанная.

Я тебе желаю счастья

От души, на много дней,

При твоём живом участъе

Стала жизнь моя светлей,

Будь здоровой, будь красивой,

Словно яблонька весной,

Будь приветливой и милой,

Сладкой ягодкой лесной.

С Днем рождения, любимая,

С Днем рожденья, долгожданная...

Каждый день неотразимая,

Каждый час желанная.

Я люблю тебя, я счастлив

Каждый день делить с тобой,

Верю: бури и ненастья

Обойдут нас стороной.

Буду день твой славить пенем

(Сам веселый и хмельной),

Чтоб всегда твой День рожденья

Звонко праздновать с тобой.

С Днем рождения, любимая,

С Днем рожденья, долгожданная...

Каждый день непостижимая,

Каждый миг желанная.

Я снежинкою белой упаду с высоты
И растаю легко на ладони твоей.

Только б наша любовь,

только б, солнышко, ты

Крепли б день ото дня,

становились сильней.

Стану ветром упругим, тебя обниму,

Заберусь под пальто,

приласкаюсь, прижмусь.

Что в душе родилось – не скажу никому:

Вдруг смешным и себе,

и другим покажусь...

Стану месяцем ясным, ночной тишиной,

Буду сон твой беречь,

чтоб не снилась беда.

Прикоснусь к тебе утром небес синевою

И, как капля росы, испарюсь навсегда.

Ты проснешься и вспомнишь,

что было с тобой,

За какие моря улетала во сне.

Может, в дальних краях

ты встречалась со мной,

Может, просто бежала навстречу весне...

Что-то есть колдовское

В синеве твоих глаз.

Волшебство их не злое

Испытал я не раз.

То они поднимали

Прямо к небу меня,

То, как в бездну, бросали...

Не бывало и дня,

Чтобы их я не помнил,

Чтобы их я не звал.

Ох, как было б легко мне,

Если б их я не знал.

Не глаза – загляденье...

Где мне взять столько сил,

Чтоб, отбросив сомненья,

Одолеть эту синь?

А разлив сини выше, выше...

Где ж ты, дед мой Мазай?

Приплывай, слышишь, слышишь,

Приплывай и спасай...

Ну що ж, доки живуть на Землі справжні романтики, можемо бути спокійними: життя триває, і в ньому завжди буде місце найпалкішим почуттям, поезії, зізнанням, захопленням та пристрасті.

Відомий російський письменник Федір Достоєвський казав колись: «Красота спасёт мир». Не годиться, звісно, сперечатися з класиком, тим більше, такого рівня, як Федір Михайлович, напевне ж, він знав, про що каже. Але, на думку редакції, світ врятує щось інше, і ім'я цьому – кохання!

Олена Мовчан

спорт

Шанувальникам спорту

Ось і розпочався черговий навчальний семестр. Сподіваюся, що у більшості наших читачів студентські канікули минули плідно та по-спортивному активно. Тим паче, що погода цієї зими сприяла і катанню на лижах, і на ковзанах, і на санчатах, а най екстремальніші з нас ну просто обов'язково на Хрещення пірнали в ополонку.

Не байдикували і на кафедрі фізичного виховання СНАУ. 20-21 січня тут провели вже традиційну для нашого навчального закладу спартакіаду серед викладачів та співробітників під назвою «Здоров'я».

Збірні команди інститутів СНАУ та коледжів з Ромнів, Глухова, Малого Висторопа, Путивля, Охтирки та Сум змагалися у таких видах спорту, як волейбол, міні-футбол, настільний теніс та шахи. В результаті призові місця розподілилися таким чином: **I місце – команда інституту тваринництва та ветеринарної медицини; II місце – команда Глухівського коледжу; III місце – команда інституту економіки та менеджменту.**

Що стосується переможців в окремих видах спорту, то тут маємо такі результати:

Міні-футбол: команда інституту тваринництва та ветеринарної медицини;

Настільний теніс: команда Глухівського коледжу;

Шахи: команда інституту економіки та менеджменту;

Волейбол: команда інституту тваринництва та ветеринарної медицини.

Чесно кажучи, мене дуже потішив ентузіазм та спортивний азарт наших шановних викладачів, бо багато хто з них, окрім того, що мають наукові звання, є ще й майстрами спорту. Ну що ще до цього можна додати, тільки позаздрити чудовій фізичній формі наших наставників!

2-4 лютого порадувала своїх вболівальників команда СНАУ у змаганнях з **лижних гонок**, яка посіла **III місце** на обласній XI універсіаді серед студентів ВНЗ III-IV рівнів акредитації з лижних гонок.

А 6 лютого **I місце** завоювали наші **біатлоністи** все на тій же обласній XI універсіаді серед студентів ВНЗ III-IV рівнів акредитації.

Вітаємо переможців!

А наостанок хочу побажати всім бути здоровими та гарними, і нехай сумнозвісна світова криза не робить у житті погоди, бо гроші – це далеко не найголовніше.

Краще озбройтеся спортивними знаряддями на кшталт кросівків, хула-хупів, гантель... і вперед – до здорового способу життя з посмішкою та гарним настроєм!

Про новини спорту дізнавалася

Надія Помішник

НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

фотовиставка

З висоти орлиного польоту

26 січня фотовиставкою відомого польського фотохудожника Марєка Островського «Варшава з висоти орлиного польоту» відкрилася низка заходів, що проходять в Україні у зв'язку зі святкуванням у 2009 році 15-ї річниці

Виставка, яка запропонована нашій увазі, присвячена умінню дивитися емоційно і інтелектуально, шукати нові точки зору. Все це показано на прикладі фотографій Варшави. Доктор Марєк Островський - автор запропо-

СНАУ та польські партнери

Понад 9 років ми співпрацюємо з провідними вишами Польщі. У системі міжнародних зв'язків важливе місце займає організація виробничого стажування за кордоном. Студенти та випускники нашого університету отримують фахові навички та знання в різних сферах аграрного бізнесу, вивчають сучасні технології виробництва, знаходять корисні контакти для свого подальшого професійного розвитку та підвищують мовний рівень. Виростають об'єми співробітництва як з університетами Польщі, так і з приватними фірмами, сучасними підприємствами, де проходять стажування наші студенти з різних видів господарства: переробки продукції птахівництва, рослинництва, тваринництва, роботи на об'єктах будівництва. Кожного року до Польщі для проходження закордонного виробничого стажування виїждять близько 200 студентів.

Не менш успішно розвиваються партнерські відносини з польськими вишами у напрямку академічної мобільності студентів та професорів. Протягом майже 9-ти років 27 наших студентів пройшли семестрове навчання в польських вишах. Навчання відбувається за навчальною програмою студента. Таким чином, після повернення з навчання, студенту СНАУ, за його бажанням, перезараховуються предмети, які він склав у європейському університеті.

В цьому році з представниками юридичного факультету Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині ми розробили програму співпраці на майбутнє, яка включає отримання спільного гранду для підвищення рівня фахівців та студентів, а також відкриття на базі нашого університету Школи

Олена Славкова,

декан факультету менеджменту: Для мене Польща є другою батьківщиною, а Варшавський аграрний університет - другим після СНАУ рідним вишем. Звісно, у сучасному світі є великою перевагою можливість розширювати свої кордони - і в прямому, і в переносному сенсі. І те, що і студенти, і викладачі СНАУ мають можливість попрацювати, впізнати, поспілкуватись, доторкнутись до інших країн, до їх культури, їх досвіду, їх ментальності та світогляду - це велике досягнення сучасного світу. СНАУ, і факультет менеджменту зокрема, має підписані договори з Ольштинським, Варшавським, Юзефовським, Краківським, Познаньським університетами. Іде постійний обмін і викладачами, і студентами, які мають змогу проходити практику та стажування за різними програмами, які фінансуються польським комітетом Юнеско або Євросоюзом. Для цього потрібно мати знання польської або англійської мови, відповідну освіту та... бажання. Ось, наприклад, у Варшавському аграрному університеті на економічному факультеті незабаром будуть захищати кандидатські дисертації два аспіранти, які закінчили СНАУ та з успіхом вступили до аспірантури у Варшаві.

Я 2 рази була на стажуванні в Польщі - один раз - півроку, інший раз - місяць. Крім того, декілька раз їздила до Варшави у складі делегації нашого університету. Маю багатьох друзів та приятелів у Варшаві, з якими склалися теплі тісні стосунки. І взагалі, поляки ставляться до українців дуже доброзичливо та відкрито.

ність Сумського НАУ направлена на інтеграцію вишу до світового освітнього простору, що надає можливість подальшого якісного розвитку університету.

Подорожуючи виставкою, роздивляючись фотороботи, милуючись столицею Польщі, я неодноразово ловила себе на думці, що наше місто та наш університет теж гідні погляду з орлиної висоти та виглядають велично та прекрасно. Подивіться самі та переконайтеся.

Фотовиставку відвідала
Лариса Самсоненко

місто Суми

Володимир Ладика, ректор СНАУ:

Нас об'єднують довготривалі відносини з Польщею, зокрема з Варшавським державним університетом, ректор якого нещодавно тиждень перебував у нас в гостях. Я щасливий від того, що ця виставка проходить саме в стінах нашого університету, адже СНАУ - це місце для творчих небайдужих цікавих людей. Мені хотілося б бачити і студентів, і викладачів, які є не тільки гарними фахівцями, а й різнобічно освіченими, культурними, витонченими, відкритими до всього нового, зацікавленими у нових зустрічах та враженнях людьми.

нованих фотографій - є науковим співробітником і викладачем Варшавського університету, членом Комітету з космічних і супутникових досліджень Польської

академії наук, членом Союзу польських фотохудожників.

існування Консульства Польщі в сучасній Україні, а також 85 років з дня організації першого Генерального консульства Польщі у Харкові.

Фотовиставка розмістилася у стінах нашого рідного вишу, який на правах доброго старого друга допоміг в організації і проведенні цього заходу.

Ідея виставки

Чемпіонат Європи по футболу 2012 року, який спільно організовує Польща з Україною, дає нам можливість краще познайомитися

Світлана Запара, декан юридичного факультету: Юридичний факультет має позитивний досвід міжнародної співпраці на основі партнерської угоди про науково-дидактичне співробітництво між польським Вармінсько-Мазурським університетом в Ольштині (Польща) та СНАУ. Відповідно до угоди здійснюється обмін студентами юридичного факультету для семестрального навчання, розширення культурного та лінгвістичного досвіду. Ось, наприклад, Ващенко Микола - випускник СНАУ, нині докторант у Вармінсько-Мазурському університеті, допомагає здобувати грандіозні програми для сумських школярів. Кращі діти міста мають можливість розвиватися, пізнавати світ, подорожувати. І ми раді посприяти цим захоплювальним освітнім програмам, вже другий рік поспіль супроводжуючи сумських школярів. Крім того, це культурологічна та специфічна профорієнтаційна робота для нашого факультету. У школі №1 створений "Євроклуб", в якому всі бажаючі можуть вивчати історію та культуру європейських країн. Нещодавно консулат Польщі проводив конкурс малюнків-ілюстрацій до польського фільму, діти посилали свої роботи до консульства, а на фотовиставці консул Польщі привітав та нагородив переможців.

один з одним. Польща і Україна - це дві держави і два народи із спільною душею, а спортивні змагання і підготовка до їх проведення можуть нас ще більше зближувати. Польський досвід може допомогти Україні, адже Польща - член Європейського Союзу. Україна потрібна Польщі. Польща потрібна Україні.

уявленням про простір. Що ми побачимо - залежить від нас, але напевно, завдяки фотографіям д-ра Марєка Островського, ми відкривемо багатство тематичних видів Варшави - і нинішніх, і умовних, з яких складається кожне місто і наші знання про нього.

Аерокартини несуть в собі величезний вантаж інформації. Для того, щоб зробити якусь окрему фотографію, інколи потрібно було зробити більше десятка польотів протягом одного дня, а із двохсот слайдів вибрати один найкращий.

Автор гордий фактом, що перша презентація цієї великої виставки проходить саме на Україні, і висловлює надію, що найближчим часом, можливо, під час чемпіонату Європи по футболу 2012 року вдасться здійснити спільне польсько-українське видання альбому і організувати спільну виставку не лише одного міста, а обох держав, і потім представити її у Європі.

місто Суми